

Sygn. akt II KK 74/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Zabłocki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 kwietnia 2015 r.,

sprawy **S. W.**

skazanego z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 30 lipca 2014 r., ,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 28 sierpnia 2013 r.

p o s t a n o w i ł

1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2) obciążyć skazanego S. W. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym nieuiszczoną dotąd opłatą od kasacji.

UZASADNIENIE

S. W. został oskarżony o to, że w dniu 8 stycznia 2011 roku w N., woj. M., w mieszkaniu nr 12, położonym przy ul. L. 391, przy użyciu przemocy w postaci przewrócenia na tapczan, przyduszania do poduszki, przytrzymywania rękami i ciałem oraz przy użyciu groźby bezprawnej zmasakrowania twarzy, doprowadził A. W. do obcowania płciowego w ten sposób, że wkładał jej palce, a następnie członka do pochwy, powodując obrażenia ciała pokrzywdzonej w postaci zasinień na ramieniu, zaczerwienienia na przedramieniu lewym, dwóch otarć naskórka na prawym udzie po stronie wewnętrznej w okolicach pachwiny, które to obrażenia powodowały naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas trwający

nie dłużej niż 7 dni, tj. o czyn z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w N. wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2013 roku, sygn. akt ... 382/11, oskarżonego S. W. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go, a na podstawie art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie tj. od dnia 9 stycznia 2011 roku do dnia 15 lipca 2011 roku. Nadto, na podstawie art. 41 a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną A. W. na okres 2 lat. Na podstawie art. 415 § 3 k.p.k. pozostawił powództwo cywilne bez rozpoznania.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyżej wymieniony wyrok w całości i na zasadzie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 k.p.k. zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wyroku, w postaci:

- 1) obraży art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 9 k.p.k., wobec naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów poprzez wybiórcze dopuszczenie wniosków dowodowych, a tym samym oparcie orzeczenia na niekompletnym materiale dowodowym;
- 2) obraży art. 169 § 2 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. wobec oddalenia wniosku dowodowego z opinii biegłego psychologa, na okoliczność ustalenia, czy wypowiedzi oraz sposób zachowania pokrzywdzonej utrwalony na nagraniu odtworzonym na rozprawie w dniu 19 sierpnia 2011 roku ma charakter spontaniczny, czy też jest determinowany świadomością pokrzywdzonej nagrywania zdarzenia oraz oddalenia wniosku dowodowego o odtworzenie płyty DVD zawierającej nagranie gróźb A. W. kierowanych do S. W. na okoliczność oceny wiarygodności zeznań A. W., co doprowadziło do niewyjaśnienia w toku rozprawy stosunków panujących pomiędzy stronami;
- 3) obraży art. 7 k.p.k. poprzez niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego i logiki uznanie zeznań J. W. i D. P. za w pełni wiarygodne i istotne dla przedmiotowej sprawy, podczas gdy zeznania te mogły stanowić jedynie dowód pośredni;

4) obrazy art. 7 k.p.k. poprzez niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego i logiki uznanie za w pełni wiarygodne zeznań C. P. i A. W. w zakresie, w którym zeznania te wzajemnie się wykluczają;

5) obrazy art. 7 k.p.k. poprzez niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego i logiki bezpodstawne uznanie, iż zeznania A. S. i P. W. w zakresie stosunków panujących w domu państwa W. i zachowań domowników nie zasługują na prymat wiarygodności.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w N. do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 30 lipca 2014 r., sygn. akt ... 1384/13, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od powyższego prawomocnego wyroku, kończącego postępowanie w sprawie, kasację wniósł obrońca skazanego, zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, w postaci obrazy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez niewyjaśnienie w toku postępowania odwoławczego oraz w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, niezasadności zarzutu obrazy art. 169 § 2 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. wobec oddalenia wniosku dowodowego z opinii biegłego psychologa, na okoliczność ustalenia, czy wypowiedzi oraz sposób zachowania pokrzywdzonej utrwalony na nagraniu odtworzonym na rozprawie w dniu 19 sierpnia 2011 roku ma charakter spontaniczny, czy też jest determinowany świadomością pokrzywdzonej nagrywania zdarzenia oraz oddalenia wniosku dowodowego o odtworzenie płyty DVD zawierającej nagranie gróźb A. W. kierowanych do S. W. na okoliczność oceny wiarygodności zeznań A. W., co doprowadziło do niewyjaśnienia w toku rozprawy stosunków panujących pomiędzy stronami.

W konkluzji kasacji wniósł on o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Rozpoznając kasację, wniesioną w niniejszej sprawie, w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 536 k.p.k. *in principio*) oraz kontrolując z

urzędu, czy nie zachodzi potrzeba rozpoznania kasacji w szerszym zakresie (art. 536 k.p.k. *in fine*), Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W sprawie niniejszej nie wystąpiły okoliczności uzasadniające zastosowanie rozwiązań określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k., a zatem wniesiona kasacja została rozpoznana, jak nakazują przepisy prawa, w zakreślonych w niej granicach zaskarżenia oraz podniesionych zarzutów.

Stopień bezzasadności zgłoszonych w kasacji zarzutów przemawiał zaś za oddaleniem nadzwyczajnego środka zaskarżenia z zastosowaniem trybu określonego w art. 535 § 3 k.p.k.

Obrońca skazanego powraca w kasacji do tego wątku zwykłego środka odwoławczego, w którym kwestionował on spontaniczność zachowań pokrzywdzonej i stwierdza, iż do weryfikacji tej okoliczności konieczne było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychologa, który poddałby analizie zapis nagrania odtworzonego na rozprawie. Wskazuje on również na problem oddalenia wniosku dowodowego o odtworzenie płyty DVD zawierającej groźby A. W. pod adresem męża, których odsłuchanie, zdaniem obrońcy, mogłoby być pomocne dla prawidłowego ustalenia stosunków panujących pomiędzy małżonkami. Należy z całym naciskiem podkreślić zatem, że zarzuty wywiedzione w kasacji były już formułowane na etapie postępowania apelacyjnego, zaś obrońca obecnie wskazuje na naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Zatem, w celu prawidłowego rozpoznania zarzutu kasacyjnego koniecznym jest przeprowadzenie analizy uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem* w tej części, w jakiej odnosi się ono do zarzutu z pkt 2. zwykłego środka odwoławczego. Jak to już bowiem wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie, zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia sądu I instancji - a przecież bezsporne jest to, iż dowody stanowiące podstawę ustalonego stanu faktycznego przeprowadzane były w niniejszej sprawie na forum sądu *a quo*, a nie na forum sądu *ad quem* - podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych zaskarżonemu w tym nadzwyczajnym trybie orzeczeniu sądu odwoławczego. Nie można ich więc rozpatrywać w oderwaniu od zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego, nie jest bowiem funkcją kontroli kasacyjnej ponowne - niejako „dublujące” kontrolę

apelacyjną - rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu I instancji. Stwierdzenie zaś ich zasadności ma znaczenie wyłącznie jako racja ewentualnego stwierdzenia zasadności i uwzględnienia zarzutów odniesionych do orzeczenia sądu odwoławczego. Jedynie to ostatnie może bowiem zostać zaskarżone kasacją (por. np. precedensowy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1996 r., III KKN 148/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 12 i cały szereg dalszych judykatów).

Jak wynika z - przeprowadzonej przez Sąd kasacyjny - analizy części motywacyjnej orzeczenia Sądu Okręgowego, Sąd ten, dokonując kontroli odwoławczej, rozpoznał przedmiotowy zarzut apelacyjny i odniósł się do niego w sposób obszerny i drobiazgowy (zob. k. 3-4 maszynopisu uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*), czyniąc zadość wymaganiom art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Sąd Okręgowy nie tylko odniósł się do zapatrywań wyrażonych w tym zakresie przez Sąd Rejonowy oraz do stanowiska zajętego wobec nich przez obrońcę, ale także wyjaśnił, dlaczego również i w opinii sądu odwoławczego wiarygodność zeznań pokrzywdzonej nie budziła w niniejszej sprawie wątpliwości, a przeprowadzanie wnioskowanego przez obrońcę dowodu nie mogłoby mieć wpływu na oceny dokonywane w tej sferze, które przecież są domeną organu procesowego, a nie biegłego. Sąd *ad quem* wyraźnie wskazał, iż wypowiedzi pokrzywdzonej, która miała świadomość, iż rozmowa jest nagrywana, nie mogły mieć, z założenia, charakteru spontanicznego i do ustalenia tego faktu nie jest wcale potrzebna opinia biegłego psychologa. Sąd Okręgowy wskazał ponadto, iż nie ma jakichkolwiek powodów aby - pomimo nagrywania przez nią przebiegu wydarzeń krytycznego dnia - twierdzić, iż pokrzywdzona zainicjowała i częściowo zainscenizowała samo zdarzenie, gdyż przeczy temu treść nagrania, której nie sposób podważyć. Z nagrania wynika bowiem, iż skazany ponad trzydziestokrotnie wydawał pokrzywdzonej polecenie zdjęcia ubrania w celu odbycia stosunku płciowego, ostatecznie pokonując jej opór przy użyciu siły. Trzeba też podkreślić, że obrońca, formułując zarzut, jakoby zachowanie pokrzywdzonej w trakcie zdarzenia nie było spontaniczne, zdaje się nie zauważać, iż gdyby nawet przyjąć „niespontaniczny” charakter wypowiedzi pokrzywdzonej, nic nie uprawniało skazanego do zgwałcenia żony. Treść uzasadnienia orzeczenia Sądu Okręgowego

nie pozwala także i na uwzględnienie zarzutu w zakresie rzekomo niezasadnego oddalenia wniosku o odtworzenie na rozprawie zapisu płyty DVD z nagraniem gróźb pokrzywdzonej kierowanych pod adresem pokrzywdzonego. Sąd Okręgowy słusznie podzielił stanowisko Sądu Rejonowego co do tego, że wniosek ten zmierzał w swej istocie do przedłużenia postępowania, nie zaś do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy. Oskarżony zawniósł o przeprowadzenie tego dowodu dopiero w trakcie ostatniej rozprawy, choć był on w jego posiadaniu od roku 2010. Nawet, gdyby nagranie wskazywało, iż pokrzywdzona groziła skazanemu w przeszłości, nie sposób przyjąć, iż fakt ten miał bezpośredni związek ze zdarzeniem z dnia 8 stycznia 2011 roku. Odnosząc powyższe konstatacje do zarzutu kasacyjnego należy zatem raz jeszcze wskazać, iż w postępowaniu Sądu Okręgowego nie sposób dopatrzeć się naruszeń art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., jako iż Sąd ten odniósł się do wszystkich zarzutów apelacji w sposób wyczerpujący, zaś swoje stanowisko uargumentował prawidłowo.

Mając na uwadze powyższe, należało uznać, że kasacja obrońcy jest bezzasadna w stopniu oczywistym (pkt 1. części dyspozytywnej postanowienia).

Podstawę orzeczenia o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego stanowią przepisy art. 626 § 1 k.p.k. i art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., albowiem skazany S. W. był jedynie tymczasowo zwolniony od uiszczenia opłaty kasacyjnej (art. 527 § 2 k.p.k.). Zdaniem zaś Sądu Najwyższego brak jest podstaw do finalnego zwalniania skazanego od opłaty kasacyjnej w szczególności w wypadku kasacji tak oczywiście bezzasadnej, jak skarga wniesiona w sprawie niniejszej (pkt 2. części dyspozytywnej postanowienia).